

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA,
TELEFON : 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYVE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10 SZÁM
TELEFON : 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lei pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Az E. G. E. magyarországi tanulmányútja.

Irta: dr. Nagy Endre.

A külföld mezőgazdasági eredményeit mindig valami köd borítja, mely az érzelmek szerint hol sötét, hol rózsaszínű, de a legtrikább esetben igaz. Vannak államok, mint Schweitz, Dánia, Hollandia, a földművelési kultúra élén; ezekről minden csodát elhiszünk, viszont másokról kétkedéssel fogadjuk a legjobb híreket is. A magyarországi mezőgazdaság ujjabkeletű fellendülése sokat foglalkoztatta gazdaközönységünket. Ennek alapján az E. G. E. elerkezettnek látta az időt bepillantást, közvetlen tapasztalatszerzést nyerni a magyar gazdák műhelytitkaiba. Vállalkozását — hála az ügyesen megkonstruált négyféle díjcsoporthoz, — teljes siker koronázta. Ezuttal nem 10—12, hanem 72 erdélyi gazda jelentette be a tanulmányi uton való részvételét, melyet a csoportos utlevél és vizumszerzés is nagyon rokonszénvessé tett.

Mielőtt utunkat ismertetnők, le kell szögeznünk néhány általános tapasztalatot:

1. Az európai nagy agrárdepresszió Magyarországon is érezteti nyomását, bár sokkal kisebb mértékben, mint nálunk.

2. Az általános agrárkrízissel szemben ott az állam öntudatos és a nép minden rétege előtt helyesléssel kísért hatalmas kulturmunka áll.

3. Ott mindig volt és van pénz a termés fokozására, irányítására.

4. Az állam a legfinomabb részletekig specializálta a termelési ágak vezetését. Külön szakembereket tart, kik közül egyik kizárólag a ló, másik a szarvasmarha, harmadik a sertés, negyedik a juh, ötödik a tejtermelés fokozásával foglalkozik. Ilyen szakembereknek egyetlen gondjuk az ügykörükbe vágó teljes külföldi szakirodalom szakadatlan tanulmányozása és hazai értékesítése. Tudásuk az illető egyetlen irányban páratlan, munkálkodásuk eredménye csodálatot érdemel. Ám a sertéssel foglalkozó specialista már alig tud valamit más állattenyésztési ágakról és vannak növényemesítők, kik terményeik értékesítéséről semmit sem tudnak. Reánk eleinte furcsán hatott ez, *de nagyot, tökéletesen alkotni csupán így lehet.* A gazdasági tudomány egész komplexuma oly óriási teret ölel fel ma, hogy valakinek az egészet, vagy csupán 2—3 fontos ágát is teljesen uralni képesség.

Március 18-án este érkeztünk Budapestre, hol a pályaudvaron népes küldöttség élén üd-

vözött Matta Árpád ur, az O. M. G. E. alelnöke. A magyar mezőgazdaság vezetői — mondotta Matta — örömmel ölelik keblükre minden állam bármely anyonyelvű fiait, kik tanulni jönnek; mert ők hasonló uton szereztek meg a ma eredményeit. Ez eredmények a világ mezőgazdái-nak közkincsét képezik, melyet nem akarunk gazdatársaink élől elrejtteni. Tanulmányi csoportunk nevében Török Bálint E. G. E. titkár mondott a szíves fogadtatásért köszönetet.

Március 19-én első programpontunk a városligeti Mezőgazdasági Múzeum megtekintése volt, hol dr. Pajkert Alajos igazgató, Székács Elemér gazd. főtanácsos és dr. Sávoly Ferenc min. tanácsos urak voltak szíves kálauzaink. Székács Elemér gazd. főtanácsos ur figyelmeztette a jelenlévő gazdákat, hogy ma új bombaszt kezdte ki a gazdaságos termelés egyetlen helyes irányát. Ez a termelés racionalizálása. E jelszó hívei szerint nem többet kell termelnünk, hanem alkalmazkodnunk kell a fogyasztáshoz. „Figyelmeztetem önöket — mondotta Székács — ne düljenek be e csupán elméleten felépült jelszónak. A fogyasztás és termelés összhangba hozatala oly bonyolult kérdés, melyet nem lehet az egyes gazdáknak megoldani s aki idejét erre szenteli, gazdasága állandóságát áldozza fel levegőben lógó kísérletekre. Az egyes gazda célja mindig a minőségi és mennyiségi többtermelés. Ettől nem szabad eltérnünk s aki e téren nagyot produkál, az mindig tudja terményeit értékesíteni is. A gazdasági élet rostája a maradiákat hullatja ki s nem a többtermelőket.”

Egy múzeumot leírni kötetek kellenének. Oktalanság lenne e rövid beszámoló keretében azzal kísérleteznünk s így csupán néhány impressziót adunk. A budapesti Országos Mezőgazdasági Múzeum kívülről Vajdahunyad vára. Lelkünkkel rokon, gyönyörű gondolat a Korvinnok európaszerte ismert magas kulturérzékéhez kötni a magyar föld kincseinek halmazát. Hogy mi ez a kincs már 1899-ben — harminc évvel ezelőtt — azt a katalógus mondja meg, mely husz osztályban több mint 16.000 tárgyat számolt akkor, pedig vezetőink szerint az kezdetleges gyűjtemény volt. Ma nincs a magyar mezőgazdaságnak egyetlen ága, mely meg ne találna megfelelő helyét. Első a földtani rész, utána mindjárt a magyarországi őskori megleleteket találjuk. Ez a mozdulatlan mult. Majd bele-

kapcsolódik a termelő ember. Hatalmas építmények modelljei terülnek ki előttünk. A gazda medrekbe kényszeríti, zsilipek közé szorítja a Dunát, Tiszát, mert több kenyérre van szüksége. Különösen érdekes e téren a Duna medre Vajka és Súly között szabályozás előtt és után, mely nagyszerűen szemlélteti, hogy miért kell a már kiépített új medret kotrással gondolni. Látjuk az állam hatalmas áldozatait a horvátországi Karszt erdősítésénél, hol sziklába vájt lyukakba előbb földet kellett felhordani s csak azután ültették bele a csemetét. — Ismét új kép a meteorológiai osztály, mely 1914 előtt 1500 helyről kapta napi jelentéseit az ország klimatológiai megfigyeléseiről. — A növénytermelési osztálynál 2—3 m. magas üvegoszlopok fogadnak. Bennük néhány kulturnövényünk kimosott gyökerei. Elcsodálkozva látjuk, hogy *a csekély gyökérzetűnek tartott buza, árpa, rozs, burgonya gyökerei 100—150 cm. mélységre hatolnak le a földbe és az amerikai kukorica 2 méter 80 cm. mélységig is lemegy táplálékot szerezni.* A mély talajművelés hasznát tanulságosabban bemutatni szinte elképzelhetetlennek tartjuk.

Nagyon érdekes a téli és új burgonya u n. „olasz burgonya” termelése. Ezt aratás után ültetik, szárát összel lekaszáva trágyával fedik be s január, februárban új burgonyát szednek az ilyen tövekről. Megragadó a világhírű magyar malomipar bemutatása modellek és malomtermék mintákban. Szomoru, de tanulságos kép jön utána. *A háborus kenyerek gyűjteménye.* Ez — tudunkkal — páratlan teljes összeállítás az egész világon. Aztán egy, majd több apró ellenségünk következik. A gabonamoly csodás vonásait látjuk. Azt hinné az ember, török csipkeremek, amint a fali rámból kikandikál. Másik teremben Magyarország összes lepkei sorakoznak elénk. Nincs egyetlen hiányzó faj és fajváltozat, mondja Sávoly dr. — Állattenyésztésnél Vastagh Géza hatalmas vászna fogad. „Párbaj” a kép címe és két robusztus magyar fajta bika küzdelmét tünteti fel a Hortobágyon, hozzá gulyások asszisztálnak karikás ostorokkal. Tényleg létező állatok művészi szobrai következnek azután: Vastagh György szobrász művei. Ott nem azt mondják, ilyen egy elképzelt Angol telivér, Noniusz, vagy Arabs ló, hanem ilyen volt X. V.-nak Z nevű Angol méne, Arabs kancája, Szimentáli bikája, vagy mangalica sertése. Minden kis állatszobor élő megkövesedett műretek. Egy alkovnában Mátyás királyt látjuk Jávorszarvasra és Hódra vadászni; aztán a Pelikán, Kócsag, Daru álla-

MINERVA

Biztosító r.-t. Igazgatóság: Cluj-Kolozsvár, Regele Ferdinand (Ferenc József-út) 37. sz. Saját székházában.

Vezérképviseltek:

Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Marosvásárhely, Brassó, Szatmár és Arad.

Főképviseltek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Nagy-Szeben, Lugos, Zilah, Szászrégen, Dés, Gyulafehérvár és Beszterce.

Erdélyrészi képviselőt:

Az Erdélyi Gazdasági Egyesületnél, Kolozsvár, Attila-utca 10. szám.

A társaság foglalkozik a biztosítás minden ágazatával. — Más társaságnál érvényben levő biztosításokat felelősség mellett olcsóbb díjjal átvesz.

Képviseltek: Minden községben. Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai díjkedvezményben részesülnek.

Állatbiztosítás! Minden gazdának kötelessége a „Minervánál” biztosítani!

Állatok rossz emésztésénél, étvágytalanságánál
csak valódi

KWIZDA

féle
MARHATÁPPORT-I
használjon.

Nagy doboz ára 100 lei. Közép doboz ára 60 lei.
Ezen védjegy nélkül értéktelen utánzat. —
Ha valahol nem kapható, szállítási
gondoskodásról a romániai főterakat „GEA”-KRAVER
R-T. TIMISOARA, Nr. 51.

199

nak előttünk. A vaddisznó kicsinyeivel és a többi értékes vadászsákmány. Cserkészni szeretők számára tanulságos utmutatás nemcsak a nyomokról, de arról is, hogy mint ismerjük ürülékéről a him és nőstényszarvast, őzbakkot és sutát s hogy mondja meg a véryom, melyik testrészen (fej, tüdő, szügy, has) kapta a lövést a megsebzett vad. — Az összes halak teljes gyűjteménye óriási munkáról beszél. De jön utána a mezőgazd. ipar-, tan- és kísérletügy, melyek mind egy-egy heti tanulmányozást érdemelnének az erdészeti meg kertészeti osztállyal együtt.

Az összbenyomás kettőről beszél. Fajunk tanulmányosága, meg szorgalmáról és azokról a bizonyos német iskolamesterekről, kik az anyatermesztet szeretetében születt magyart megtanították annak tudományos ismerete és feldolgozására is.

A budapesti Orsz. Mezőgazd. Múzeum nem lezárt könyv. Napról-napra új tárgyakkal egészíti ki gyűjteményét. Élénk összeköttetést tart fenn a gazdatársadalom minden rétegével. Nem dohszagu, porlepte tudomány, hanem gazdag gazdaélet.

Milyen kukoricafajtát vessünk csalamádénak?

Alig van más olyan takarmánynövényünk, amellyel kat. holdankint a talajból annyi táplálóanyagot vehetünk ki és juttathatunk állatainknak, mint a csalamádéval. Valamennyi takarmánynövényünk között tehát a csalamádé termesztése a legjövődélmezőbb. Sajnos, tág táplálóaránya miatt nem minden állattal etethető. Sőt — mint tudjuk — azoknál az állatoknál is, amelyeknek a csalamádé elég természetes takarmánya, a legtöbb esetben szükséges a csalamádéval együtt valamely szűkebb táparányu, fehérjédúsabb takarmányt is etetni. Talán az igásmarha az egyetlen, amely kizáróan csalamádén tartható anélkül, hogy jelentékeny súlycsökkenés állana be. Erősebb munkánál az abrakpótlékot ez is megkívánja, ha nem akarjuk, hogy állataink leromoljanak.

Ha arról van szó, hogy nagyobb arányokban termesszünk csalamádét, felvetődik az a kérdés, vajjon a csalamádétermesztésre szánt területet növeljük-e, vagy csalamádétermesztésünk okszerűbbé tételével fokozzuk a csalamádétermést. Az utóbbi főként a csalamádénak vetett kukoricafajta helyes megválasztásával lehetséges.

Alig van más olyan növényünk, amelynél a fajta a termés nagyságát annyira befolyásolhatja, mint a csalamádénál. Míg egyik fajta kukorica csalamádénak vetve ugyanazon a földön kat. holdankint 300 q, addig a másik fajta 600 q zöldtömeget is adhat. Nem szorul bővebb magyarázatra, hogy milyen óriási károk

érhetik a gazdát, ha csalamádénak kevésbé alkalmas kukoricafajtákat termeszt.

Ebben a közleményemben nemcsak saját kísérleti adataim, hanem különböző gazdaságokban szerzett tapasztalataim alapján is igyekszem az ismertebb, javarészt hazai nemesítésű kukoricafajtákról olyan általános ismertetést adni, amelyből a jelenlegi „divatos” kukoricafajtáknak a csalamádétermesztés nézőpontjából való értékét elbírálnhatjuk.

A) *Lófogú kukoricafajták.* Ezek — mint ismeretes — általában legkiválóbbak csalamádénak. Egynehány puha- és keményszemű kukorica kivételével a legnagyobb termést ezek után nyerhetjük. Csalamádétermesztésre tehát a lófogú kukoricák csoportja a legmegfelelőbb. Azonban ezek között is elég nagy eltérések vannak. Lássuk csak ezeket egyenként:

Gyerey-féle fehér lófogú. Nemesítik Gyerey Richárd (Fornádkecsge, Tolna m.) gazdaságában. A magyar nemesítésű lófogú fajták között az első helyen áll. Csalamádétermesztésre a legkiválóbb fajta. Az ország legtöbb vidékén biztosan beérik, tehát a szükséges vetőmagot minden gazdaság maga termesztheti. Hibája, hogy nagy a magja (1000 szem sulya 400 gr.), ezért aránylag sok vetőmag kell belőle.

Tekintve, hogy a fajtakérdés a vetőmag-nagysággal és ezzel kapcsolatosan a vetőmag-mennyiséggel szoros összefüggésben van, ezért itt közbevetően megemlítem, hogy eddigi megfigyeléseim és tapasztalataim szerint a különböző magnagyságu kukoricafajtáknál mint állapíthatjuk meg a vetőmagmennyiséget.

Egy alkalommal csalamádékísérletemet kézzel vetettem olyan módon, hogy a csirázó magvak egymástól 10 cm.-es négyzetes kötésben voltak. Ekkor láttam, hogy a kisebb magvu fajták ilyen kötésben nem használják ki eléggé a rendelkezésükre álló tenyészterületet, viszont a nagymagvu fajták nagyobb tenyészterületet igényelnek. Ez elég természeteszerű, mert a nagy magból mindig erőteljesebb, vastagabb szárú és legtöbb esetben jobban sarjadzó tö fejlődik. Ezt bizonyíthatom a nagyon aprószemű fehér gyöngy csalamádékukoricával is, amely — mint tudjuk — igen nagy tömeget ad, de vékony szárú és többől aránylag sokkal gyengébben sarjadzó, mint a hasonlóan jó, de nagyszemű csalamádéfajták. Ezért abban az esetben, ha különféle magnagyságu kukoricafajtákkal kísérletezünk, helytelennek tartom, akár a vetőmag sulya szerint, akár pedig a vetőmag száma szerint az egyforma magmennyiség vetését. Előbbi esetben a kismagvu fajtából a kelletnél többet, az utóbbi esetben pedig kevesebbet vetnénk. A leghelyesebb volna fajtánként a sarjadzóképeség figyelembevételével a vetőmagmennyiség megállapítása. De ez további elég körülíményes kísérletezést kívánna. Ezért, mivel a magnagyság és a többeli sarjadzás, továbbá a tövastagság között ugyanis a legtöbb esetben elég szoros összefüggés (korreláció) van, úgy gondolom, hogy gyakorlatilag a lehető legpontosabban járunk el akkor, ha a vetőmagmennyiséget akként állapítjuk meg, hogy a legnagyobb 1000 szem sulyu fajtából kat. holdankint 250 000 és így fokozatosan a legkisebb fajtából 450 000 magot vetünk (mindenben közepes viszonyokat véve alapul). A magmennyiség gabonaszortávoságra való vetésre vonatkozik.

A fentiek alapulvételével abban az esetben, ha a fehér gyöngykukorica 1000 szem sulya 150 g lenne, akkor ebből 450.000 magot, vagyis 67,5 kg-ot, a legnagyobb szemű lapusnyakiból pedig, amelynek 1000 szem sulya 450 g, 250.000 magot, vagyis 112,5 kg-ot kellene vetni. Egy 300 g 1000 szem sulyból pedig (mint pl. a bänkuti lófogú) 350.000 mag, vagyis 105 kg kellene. Természetesen ez csak támaszpontul szolgáljon, mert jobb viszonyok között és korábbi vetésnél, ennél kevesebb és rosszabb viszonyok között, főként későbbi, esetleg tarlóvetésnél sokkal több vetőmagra is szükségünk lehet. De azért a fenti arány akkor is ez maradhat.

A közönséges fehér lófogú kukorica az előbbi fajtához hasonlóan egyike a legjobb csalamádékukoricáknak, hibája, hogy beérése még az ország legmelegebb vidékein is bizonytalan. Ezért a fehér lófogú kukoricák közül az első a Gyerey-féle adandó.

A sárga lófogúak közül csalamádétermesztésre a legjobbnak a „100 Day Yellow”-ot (100 napos sárga) találtam.

Valamennyi lófogú kukorica között, beleértve a fehér lófogúakat is, nemcsak természetességre, hanem a levélzet dúságára is ez a kukorica áll első helyen. Igen tömött, zárt állományt ad. A fejlődés későbbi szakában is törnek elő újabb és újabb sarjhajtások. 1000 mag sulya kereken 340 g. Hibája, hogy a magja csak az ország délibb, melegebb részén érik be biztosan. Ezért valószínűen termesztése csak ott lesz megokolt, ahol a mag termesztése is sikerrel üzhető.

Az előbbinél valamivel kisebb termőképességű, de azért az első között áll a „Funk”-féle sárga lófogú. Hibája, akárcsak a „100 Day Yellow”-nak, hogy magtermesztése csak kedvező időjárásakor és az ország meleg részein biztos.

Az Aranyözön és a lovászpatonai lófogú kukoricák ugyancsak jók csalamádétermesztésre. Termőképességre e kettő körülbelül megegyezik és az előbb említett fajták után következnek. Magtermesztésük mindenütt biztos. A magyar nemesítésű lófogú kukoricák között ugyanis ezek a legkorábbiak.

A lovászpatonai lófogú 1000 mag sulya 310 g, az Aranyözöné 370 g. Az előbbi Esterházy gróf lovászpatonai gazdaságában Horn Miklós intéző, utóbbit pedig vitéz Mecsér Endre (Pettend, Fejér vármegye) földbirtokos nemesíti. Mindkét fajta csalamádétermesztésre igen ajánlható.

Abban az esetben, ha fajtakísérleteink alapján a bänkuti lófogút találtuk magtermesztésre a legtöbbet érőnek, akkor csalamádétermesztésre is használhatjuk ezt. Egyébként ha a lófogúak között válogatnunk kell, úgy ennek elsőseget valószínűen csak ritkán fogunk adni. Természetesen ez ilyen mereven nem állítható, mert mind ennél, mind pedig legtöbb esetben a többi fajtánál is csak helyszini kísérlettel dönthetjük el, hogy melyik fajtának adjuk az elsőseget.

A bänkuti lófogú 1000 mag sulya 300 g, tehát a lófogúak közül ez a legkisebb magvu, ebből kell tehát kat. holdankint a legkevesebb vetőmagmennyiség.

A lófogúak közül Magyaróvárótt végzett kísérleteink szerint csalamádétermesztésre a legkevesebb alkalmasnak az „F” lófogút találtam. Ez Fleischmann érdeme, aki kukoricája nemesítésénél egyik tenyész célul azt tűzte ki, hogy kukoricájának minél kevesebb legyen a fattyuhajtása. Ekkor ugyanis, mint tudjuk, a fattyuhajtások helyett a főszár erősbödik, amely végeredményben a jobb csöképződésben, illetve a nagyobb magtermésben fog megnyilvánulni. 1000 szem sulya kereken 350 g.

A Mauthner-féle szegény ember kukoricájánál (sárga lófogú) csalamádétermesztésre az „F” lófogúnál elmondottak lehetnek irányadók. Bár ebből még kevesebb a vetőmag-szükséglet, mivel 1000 szem sulya alig éri el a 300 g-ot.

B) *Sima, puhaszemű fajták.* A sima, puhaszemű kukoricák csoportja — egy-két fajta kivételével — csalamádétermesztésre csak középhelyen áll. Termesztésük kisebb mennyiségben főként azért jöhet figyelembe, hogy minél előbb legyen kaszaérett csalamádénk.

Iregi sárga. A lapusnyaki kukoricából Kemptner Ernő tenyészítette ki külön csalamádékukoricának. Zöldhozamra a legjobb lófogú kukoricákkal vetekedik, sőt azokat túl is szárnyalhatja. Igen dus, nagy, lehajló levélzetű. Magot csak annyit termelünk belőle, amennyi csalamádénak szükséges. Ugyanis kissé egye-

netlen érésű; de azért a későbben érő csövek is biztosan beérnek.

Ennek a kukoricának hibája, hogy igen nagy a magja, tehát aránylag ebből kell a legtöbb vetőmag; 1000 szem sulya közel 500 g.

Közönséges lapusnyaki. Az előbbinek alapanyaga. Csalamadétermesztésre csak kevésbé marad az „Iregi sárga” mögött. Ez azonban már magtermesztésre is figyelembe jöhet, mivel egyenletesebb érésű és akár csak az előbbi, rendkívül bőtermő. Magnagysága hasonló az előbbihez.

Mauthner-féle magyar nagyszemű sárga kukorica teljesen lapusnyaki jelleg. Terméshozama eléggé megközelítette, de el nem érte a közönséges lapusnyakit.

A lovászpatonai hosszú fehér kukorica csalamadétermesztésre az előbbiek után következik. Sok és finom levélzete van. Megérdemli a figyelmet. 1000 szem sulya 360 g körül van.

A Pádúai és a King Philip kukoricafajtákat csalamadé és csak szűkségből ajánlhatom. Bár mindegyiknek elég finom szára és elég dús levélzete van, azonban az előbbieknél jóval gyengébb termőképességük. Magtermesztésnél természetesen más nézőpontok lesznek irányadók.

A többi sima és puhaszemű kukoricákkal részben nem kísérleteztem, részben felemlítésre sem érdemesek.

C) Ke-ényszemű kukoricák. Nagy általánosságban az legtöbbje kevésbé alkalmas csalamadétermesztésre. Bár vékony száru, zsenge és igen izletes takarmányt adnak, de 1—2 fajta kivételével a termés annyira csekély, hogy csalamadétermesztésre alig jöhetnek figyelembe. Nagy előnyük, hogy apró a magjuk s így aránylag ezből kell a legkevesebb vetőmag.

Első helyen az **Iregi gyöngyöt** kell felemlítenem, amely tömegre nemcsak a lapusnyakiakkal, de akármelyik lófoguval is vetekedhetik. Nemesítője a felsőiregi uradalom (Tolna megye).

Ez a kukoricafajta kezdetben nem tulságosan sarjadzó és aránylag vékony száru, gyenge fejlődésűnek látszik. De később erőre kapva, feltör és a legtöbbször veri a többi fajtákat. Előnye még, hogy ebből kell a legkevesebb vetőmag, mivel magja a legapróbb. 1000 szem sulya csak 140 gr. körül van.

Hibája az iregi gyöngynek, hogy nem mindenütt, főként csak az ország délibb vidékein érik be. A vetőmagvásárlás költsége abban tőrül meg, hogy sokkal kevesebbet kell belőle vetni, mint a nagy magu kukoricafajtákból.

A hatvani nemesített fehér gyöngyöt valamivel nagyobb magvunak (1000 mag sulya 150 gr.), egyébként csalamadétermesztésre az előbbivel teljesen egyenlő értékűnek találtam.

Bánkúti Baross-féle keresztelés. A bánkúti korai keményszemű és a King Philip kereszteléséből előállított, de még nem tisztán kitenyészített fajta. Zöldhozama, amennyire egy évi kísérletből megállapítható (máshol nem látam), csaknem megközelíti a fehér gyöngyöt. A többi aprószemű fajtákat feltétlenül veri. Nagy előnye, hogy biztosan beérő. Tehát a

mag- és csalamadétermesztés, továbbá a vetőmagtakarékoskodás (1000 szem sulya 190 gr.) ezzel a fajtával eléggé egyesíthető.

A többi általában kipróbált keményszemű fajták (beleszámítva valamennyi magyar nemesítésű pignolettot stb.) csalamadétermesztés nézetem szerint még a szűkségből is alig jöhetnek figyelembe. Ezek a jó csalamadékukoricának sokszor csak felét termik.

Végül rá akarok mutatni arra, hogy még abból a célból is ritkán lesz megokolt a kis tömeget adó korábbi érésű fajták termesztése, hogy már korán zöldtömeget nyerhessünk. Az említett jobb csalamadéfajták ugyanis, ha arra az időre cimerüket nem is hányják, mikor pl. a korábbi pignoletto (pl. mesterházi, alcúti stb.) virágozik, cimerhányás előtt is vághatók, mert még így is táplálóanyagtartalom tekintetében sokkal nagyobb tömeget adhatnak, mint a már virágozó pignolettok.

Nagyobb uradalmakban mégis helyes lehet első vágásra korábbi fajtát termesztetni, de éppen csak a legszűkségesebb mennyiségben. Erre a célra a Pádúait, továbbá a King Philip-et ajánlhatnám. A második és a többi vágásra a céltudatosan megválasztott lófogu, lapusnyaki és fehér gyöngyfajtákkal már könnyen lehet a fejlődést akként szabályozni, hogy minden időben kaszaérett csalamadéni legyen. A különböző vetési idővel való szabályozás csak szűkségből tartható célravezetőnek, mivel a vetéssel való várakozás mindig a termés mennyiségének rovására fog menni.

(Magyaróvár.)

Villax Ödön.

A gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének közgyűlése.

A szövetkezeti élet iránt érdeklődő gazdasági közönség szokatlanul élénk érdeklődése mellett tartotta meg a G. H. Sz. ezévi közgyűlését br. Jósika Gábor elnöklete alatt.

A vidéki szövetkezetek majdnem teljes számban küldték ki képviselőjüket. Ez a nagyfokú érdeklődés kapcsolatban áll azzal a határozati javaslattal, amelyben a szövetség állást foglalt annak az altruista jellegű magyar banknak létesítése kérdésében, amely a magyar kisebbségi közvéleményt az utóbbi időben intenzíven foglalkoztatta.

Báró **Jósika Gábor** elnök megnyitójában kitért a magyar altruista pénzügyi megalapításának tervezetére és megállapította, hogy a szövetkezetek intenzív gazdasági tevékenységének eredményei azt tanúsítják, hogy a magyar bank hivatását a szövetkezetek teljes mértékben be tudják tölteni.

Az elnöki megnyitó után dr. **Elekes Dénes** székelykereszturi ügyvéd foglalkozott a szövetkezetek múltévi működésével és bejelentette azt az öröndetes tény, hogy a szövetkezetek a múlt évben háromszázmillió hitelkihelyezést eszközöltek törpe birtokosok és gazdák részére. Ez bizonyítja, hogy a szövetkezetek áldásos gazdasági tevékenységüket fokozott buzgalommal teljesítették. Majd rátért a magyar bank

megalapításának kérdésére s azt hangsúlyozta, hogy a magyar kisebbségek gazdasági fellendítése és hitellel való ellátása csakis úgy történhetik meg egészségesen, ha a szövetkezetek alapjait és kereteit megerősítik. **Elekes Dénes** erre vonatkozóan a következő határozati javaslatot nyújtotta be a közgyűlésnek: A közgyűlés:

1. szükségesnek tartja a Hitelszövetkezetek Szövetségének, mint a mezőgazdasági és kishitel legalkalmasabb és leghathatósabb intézményének megerősítését és kifejlesztését egy altruista nagy központtá, mely hivatva lesz a falu és a kisemberek hiteligényét jutányos alapon kielégíteni.

2. Ennek érdekében kimondja egy társadalmi és sajtó akció megindítását, hogy mindenki tartsa erkölcsi kötelességének ebben a szociális munkában résztvenni a szövetségnél üzletrészjegyzés által.

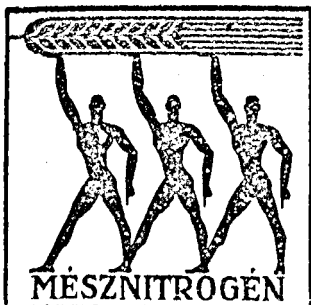
3. Megkeresi a közgyűlés az egyházakat, hogy a szövetség altruista gazdasági munkájában a jövőben hathatósabban vegyenek részt azáltal, hogy nagyobb üzletrészt jegyeznek, nagyobb betétet bocsátanak a szövetség rendelkezésére és utasítják a vidéki egyházközösségeket, hogy vezetőik útján vegyenek részt a vidéki szövetkezetek munkájában és az egyházközösségi vagyon kezelésénél vegyék igénybe a szövetkezeteket.

A közgyűlés a határozati javaslatot egyhangulag elfogadta.

Fodor Emil ügyvezető-igazgató az évi jelentést ismertette a közgyűléssel.

Az 1928. év szövetkezeti életünkben — úgy mond — a várva-várt javulást nem hozta meg, a gazdasági krízist nem szüntette meg. A sivár pénzügyi helyzet, mely országunkat sújtja, a beigért stabilizációs művelet és ezzel szemben a konsolidatív elmaradásánál következményei szövetkezeti életünknek el. Megnehezítette szövetkezeti vezetőink önzetlen fáradozásait nem egy helyen az igazságtalan megadóztatás, mely egyes esetekben a szövetkezet működését majdnem lehetetlenné teszi. Ennek megszüntetése érdekében oly módon intézkedtünk, hogy egyes kivető bizottságok székhelyére az adótárgyalások idejére tisztviselőinket, vagy ügyvédet küldtünk ki, akik segítségére voltak a szövetkezeteknek.

Ezen nehézségek dacára szövetkezeteink a legjobb fejlődés útján vannak, amint azt jelentésünkhöz fűzött, 290 működő szövetkezet összesített mérlegstatisztikája kimutatta. Legtöbb szövetkezetnél várakozáson felüli a fejlődés, mely öröndetes körülmény főképp a szövetkezeti vezetők lankadatlan és önzetlen fáradozásának tudható be. Megnyugvással említhetjük azt is, hogy szövetkezeteink jó része a kölcsönnyújtáson kívül mindenféle gazdasági és kulturális akciók beindításával igyekszik tagjai helyzetén könnyíteni. Alakítottak tejszövetkezeteket és tejszövetkezeti szakcsoportokat, melyeknek első felszerelési kiadásai fedezetére kamatmentes kölcsönt mi nyújtottunk, állatbiztosítási szakcsoportokat, temetkezési segélycsoportokat, megszervezték a gazdasági és élelmi cikkek közös beszerzését, bevezették a kötelező hetibetét rendszerét, folytatták a neme-

Magas terméshozamot kapás növényeknél csak akkor várjunk, ha répa, burgonya, tengeri alá

19—20% **Mésznitrogén** 19—20%

40—42%-os kálisó.

adunk!

16-18% superphosphat

Kérjen díjmentes nyomtatványokat és utalgaztást!

200

„NITROGÉN” Mútrágya és Vegyipar R.-T. Diciosánmártin.

sitett vetőmag és műtrágya közös beszerzését és alig van szövetkezet, mely anyagi tehetségéhez mérten községi és egyházi célokra áldozatot ne hozott volna. Számtalan szövetkezet enyhítette a község szegényeinek nyomorát azért, hogy ruhaneműekkel látta el az iskolás gyermekeket.

Ez évben már 8 vagon műtrágyát és két vagon nemesített buzavetőmagot bocsátottunk szövetkezeteink rendelkezésére, mégpedig a műtrágyát a gyárak által engedélyezett kedvezményes kamatozású, a vetőmagot pedig teljesen kamatmentes egyévi hitellel.

A szövetkezetek tagjainak földvásárlásaira hárommilliónál nagyobb összegű rendkívüli hitelt nyújtottunk, nem egy esetben kedvezményes kamattal.

Egyes pénzügyi intézetek, különösen a jobban megalapozott és nagyobb betétállománnyal bíró szövetkezeteinket mindenféle ígéretekkel és helyt nem álló indokolásokkal szövetkezeti formájuk felhagyására és „bankfiók”-ká való beolvasztásra akarják bírni. Ezen jelenség a lefolyt év második felében már nagyobb mérvűvé vált, úgy, hogy szükségesnek véljük egyes félrevezetett szövetkezeti vezetőséget arra figyelmeztetni, hogy ilyen átalakulások csak a szövetkezet teljes felszámoltatása után történhetnek és nem fogják a kisgazda és kisiparos célját sohasem úgy és olyan függetlenül szolgálni, mint a község bizalmát bíró igazgatóság által vezetett falusi önálló szövetkezet. Az ilyen városi pénzügyi intézet falusi bankfiókja, melynek ügykezelésébe már semmilyen falusi érdekeltiségnek beleszólása nem lesz, nem szolgál más érdekeket, mint városi anyaintézetét és annak részvényeseit. A falu érdeke ott szóba sem jön!

A Szövetség kötelékébe tartozik jelenleg 302 hitelszövetkezet, 4 tejszövetkezet és egy butorkészítő szövetkezet, melyek közül még, mint a régi központtól átvett életképtelen szövetkezet, felszámolás alatt áll 31.

Alapító tagjaink által befizetett üzletrésztőke volt az év elején 2,439.500— Lei, év végén 2,493.000— Lei, szaporulat 53.500 Lei. Rendes tagjaink (szövetkezetek) által befizetett üzletrésztőke volt év elején 1,947.600— Lei, év végén 2,689.600— Lei, szaporulat 742.000— Lei. Szövetkezeteinknek nyújtott hitel volt év elején 20,383.168— Lei, év végén 35,729.344— Lei, szaporulat 15,346.176— Lei. Betétállománnyunk év elején 10,735.850— Lei, év közben betéve 23,031.166— Lei, összesen 33,767.016— Lei, év közben kivételt 20,226.947— Lei, marad év végén 13,540.069— Lei, szaporulat 2,804.219— Lei. Rendes tartalékalapunk évi végével 747 875.50 Lei. Közgyűlés rendelkezésére álló tiszta nyereség 564.794— Leit tesz ki. Ezen eredmény elérésénél nagy segítségünkre volt a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R.-T., melynek vezetősége a legnehezebb pénzügyi időkben is az általunk igényelt összegeket rendelkezésünkre bocsátotta.

Szomorú kötelességünknek tesszük eleget, amidőn intézetünk érdemes igazgatósági tagjának, *Rohay László* ur, rokonintézetünk, a „*Hangya*” fogyasztási és értékesítő szövetkezetek központja volt vezérigazgatójának elhunytáról tesszük jelentést. Az elhunyt intézetünk alapítása és fejlesztése körül elévülhetetlen érdemeket szerzett. Temetésén képviseltettük magunkat, koporsójára koszorút helyeztünk és emlékéit jegyzőkönyvileg örököztük meg.

Igazgatósági tagjaink közül dr. Drexler Béla, dr. Ferencz Géza, dr. Láday István és dr. Balázs András urak mandátuma lejárt, miért is ezen igazgatósági tagok helyei három évre, báró Mannsberg Sándor elhalálása folytán múlt év óta megüresedett hely pedig két évre lesz betöltendő.

Míndezek után kérjük zárszámadásainkat elfogadni és részünkre, valamint a felügyelőbizottság részére a szokásos felmentvényt megadni.

A közgyűlés a jelentést egyhangulag elfogadta s a felmentést megadta.

Dr. *Ferencz József* nagy figyelemmel kísért előadást tartott a szövetkezeti problémáról. Az előadáshoz dr. Drexler Béla, Harikányi Sándor és Árkossy Sándor fűzték észrevételeiket.

Végül a szövetség igazgatóságába dr. Ferencz Gézát, Láday Istvánt, dr. Balázs Andrást, dr. Drexler Bélát és báró Jósika Jánost választották meg új tagokul.

Jelen Gyula dr. és *Simon Zsigmond* a szövetkezetek és a szövetség vezetőségének komoly eredményes munkájáért mondtak köszönetet, amelyhez a közgyűlés egyhangulag hozzájárult.

EGYLETI ÉLET

Az E. G. E. közgyűlése.

Március hó 17-én tartotta meg az E. G. E. folyó évi rendes közgyűlést, dr. gr. *Bethlen György* egyleti elnök elnöklése alatt. Az évtizedes gyakorlattól eltérően az idei közgyűlés nem virágvasárnapra volt kitűzve, hanem egy héttel korábbi időre, mivel virágvasárnapja összeesett a budapesti tenyészállatkiállítás és vásár idejével, amelyre az egylet egy 70 tagból álló kiránduló társaságot vezetett. A gyűlés a Corsó moziban tartott meg, a közgyűlés után tartott filmbemutatóval kapcsolatos gazdasági szakelőadásra való tekintettel.

Dr. gr. *Bethlen György* a szép számban megjelent tagok előtt a következő szavakkal nyitotta meg a közgyűlést:

Mélyen Tisztelt Uraim!

Üdvözlöm a szép számban megjelent mélyen tisztelt gazdatársakat. Minthogy közgyűlésünk napirendjén szerepel az elmúlt évről szóló jelentés, ennél fogva el kívánom kerülni az ismételéseket. Mégis meg kell emlékezzem a mezőgazdaság európai krízisééről. A legszörnyebb gazda is napról-napra tudomást kell arról vegyen, főképpen a mezőgazdasági termények rendkívül kedvezőtlen értékesítési lehetőségei következtében. E bajok az általános kormányzat egyéb ismeretes fogyatékoságai folytán, nálunk még hatványozódnak.

Fokozza siralmas helyzetünket ama körülmény, hogy a még néhány év előtt majdnem minden háború előtt keletkezett adósságát kifizetett tehermentes gazdaközönség eladósodottságának mérve már elérte az elviselhető végső határt.

A pénztőke hiánya és drágasága miatt a mezőgazdasági forgótőke szükséglet mind nehezebben biztosítható és így azon különös jelenség áll elő, hogy míg régebben a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tételét és a többtermelést tűzte ki célul, úgy az egyes gazdák, mint az állam, ma oda jutottunk, hogy kénytelenek vagyunk a több forgótőkét igénylő, tehát több üzleti kockázattal járó termelési ágakat beszüntetni, vagy legalább is visszafejleszteni és azok helyett kezdetlegesebbekre áttérni. Mindeme bajok főforrása a pénzkrisis. A jelenlegi rövidlejárati kölcsönök kamatterhei mellett nem dolgozhatik tovább egyetlen mezőgazdasági üzem sem.

Az csak hosszulejárati törlesztéses, megfelelő mérsékelt kamatu kölcsönöket bír el. De tudjuk, hogy egyebekben kívül ennek mindaddig hiányozni fognak előfeltételei, ameddig meg nem szűnik azon állapot, hogy az állam követelése megelőzik az előbbi sorrendben bekebelezett jelzalogos terheket is.

Várjuk és reméljük, hogy a pénzstabilizáció hatását mielőbb mi gazdák is érezni fogjuk.

Emellett, mi romániai magyar gazdák, ne várjunk csodákat, ne feledjük el, hogy csak saját erőnkre számíthatunk, semmi egyébre.

A sok szép felvetett terv közül válogassuk ki a megvalósíthatókat és azokat ne új szervek létesítésével, hanem lehetőleg meglévő intéz-

ményeink segítségével és azok keretében igyekezzünk valóra váltani.

A falusi hitel-, valamint beszerzési- és fogyasztási kérdéseket meglévő szövetkezeti hálózataink megerősítésével és kifejlesztésével igyekezzünk előbbre vinni.

Egyletünk vezetősége szerény, de buzgó igyekezete oda irányult, hogy korlátozott anyagi lehetősége mellett is, mindenben szolgálatára álljon a gazdaközönségnek. Nem kívánjuk a gyarlóságunk okozta eredménybeli fogyatékoságokért senki másra tolni a felelősséget, de mégis azt állítom, hogy a gazdaközönségnek közös munkánk iránti érdeklődése, abban való részvétele, áldozatkészsége még nagyban fokozható lenne és hogy az a jövőben okvetlenül fokozandó is, amely esetben bizonyára nem maradhat el annak mindnyájunkra áldásos hatása sem.

Megragadom tehát az alkalmat, hogy e helyről is újabb felszólítást intézzek az összetartásra, a kölcsönös és önszegélyezés elvének a gyakorlatban való megvalósítására, egyszerűen magunk, családunk és utódaink érdekében a gazdaöntudattól áthatott szervezkedésre és mind-ezekért az Erdélyi Gazdasági Egylet közérdekű munkájának hathatós támogatására.

A közgyűlést megnyitom.

Sajnálattal jelentem be, hogy köztiszteltben álló és érdemekben gazdag elnökünk br. *Jósika Gábor* Ó Méltósága egészségi okokból akadályozva van a megjelenésben. Javasolom, hogy közgyűlés az iránta érzett ragaszkodását, állandó nagyrabecsülését, tiszteletteljes üdvözlését és jókívánságait fejezze ki.

Javasolom, hogy közgyűlésünk köszönetét fejezze ki br. *Bánffy Albert* Ó Méltóságának azért, hogy szíves volt a mai közgyűlés megtartására e helyet átengedni.

Sajnálattal jelentem be, hogy *Székács Elemér* Ó Méltóságának a mai közgyűlés tárgysorozatába felvett és nagy érdeklődéssel várt előadása, gyengélkedése miatt elmarad.

A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére felkérem *Brutsy László* és dr. *Szász Ferenc* urakat.

Napirend előtt bátor vagyok javaslatot tenni aziránt, hogy határozza el a közgyűlés azt, hogy *Mészáros István nyugalmazott főszolgabíró*, felvinci földbirtokos urat az egyletünk javára ismételtén tett bőkezű adományainak elismeréséül *tiszteletbeli tagjává választja*. Ámbár ő nemes, alapítványával kapcsolatban nem óhajtja nevét a nyilvánosság előtt szerepeltetni, úgy gondolom, hogy nem tilthat el hálánk ily formában leendő nyilvánításától.

Az egyhangú lelkesedéssel fogadott elnöki megnyitó után a közgyűlés br. *Jósika Gábor* egyleti elnök ur Ó Méltóságát üdvözölni határozta, br. *Bánffy Albert*nek köszönetet szavazott a mozi helyiségének a közgyűlés céljára való átengedéséért és végül *Mészáros István* földbirtokos urat az erdélyi magyar mezőgazdasági érdekek önzetlenül való hathatós szolgálataért az E. G. E. tiszteletbeli tagjául választotta meg.

Ezután *Török Bálint* titkár bemutatta az igazgató-választmány 1928. évről szóló jelentését. A közgyűlés a jelentést, mely az „Erdélyi Gazda” 1929 március hó 1. számában megjelent, felolvasottnak tekintette és azt egyhangulag elfogadta.

Ugyanő bemutatta az 1928. évi zárszámadásokat és ezzel kapcsolatban az 1929. évi költségeloirányzatot és felolvasta a számvizsgáló bizottság jelentését, amelyeket a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

Az indítványok során a közgyűlés örömmel fogadta a Minerva Biztosító Részvénytársaság ajánlatát, amely szerint minden működő gazdasági egylet részére egy tisztviselő fizetését hajlandó vállalni.

A közgyűlést követőleg dr. *Szász Ferenc* földbirtokos tartott előadást a tejről és az állatfajtákról két film bemutatásával.

Az igazgató-választmány ülése.

Az E. G. E. igazgató-választmánya március hó 17-én ülést tartott, dr. gr. Bethlen György elnökle alatt, a tagok élénk érdeklődése mellett.

Dr. gr. Bethlen György az ülést megnyitva, üdvözölte a megjelenteket, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte Dr. Péter Béla és Dr. László tagokat.

A közgyűlés tágáinak előkészítése rendén Török Bálint titkár ismertette az évkönyvi bizottság, valamint a számvizsgáló bizottság jelentéseit, amelyeknek elfogadása után sajnálatlaltal vette tudomásul a választmány, hogy a törvényszék az egyesületi szabályok módosítását az 1929 március 13-iki tárgyaláson sem hagyta jóvá, arra való hivatkozással, hogy a munkaügyi miniszterium válasza a jóváhagyásra vonatkozólag még nem érkezett meg. Az igazgató-választmány a jóváhagyás kisürgetésére az elnökséget felkérte.

A Növénytermelési, Lótenyésztési és Cukorrépatermelési szakosztályok jelentéseinek tudomásul vétele után az igazgató-választmány örömmel fogadta a „Minerva” Biztosító R. T. ajánlatát, amely szerint hajlandónak nyilatkozott minden működő gazdasági egyletnél egy oklevelet a gazdák-tisztviselői szervezetére, akiknek feladata a gazdálkodó szerzésével, vezetésével és azokkal való kapcsolat fenntartása volna.

Több kisebb keblü ügy elintézése és az új tagok felvétele után dr. gr. Bethlen György köszönetet mondva a tagoknak megjelenésükért, az ülést bezárta.

Az E. G. E. Lótenyésztési szakosztálya

március hó 16-án ülést tartott gr. Teleki Arthur elnökle alatt. Gr. Teleki Arthur üdvözölte a megjelenteket, majd Török Bálint titkár jelentésében tudomásul szolgált, hogy a kolozsvári állattenyésztési és egészségügyi kerületi igazgatóság Kolozsvár székhellyel „Transylvania” néven egy lótenyésztő egyletet óhajt alakítani, amely körülményre a szakosztály a tagjainak figyelmét felhívta az alakítandó egyet alap-szabálytervezetének megküldése mellett. A szakosztály elhatározta, hogy testületileg nem lép be az egyletbe és a tagok szabad elhatározására bizza, hogy egyénileg belépjenek az új egyesület tagjai sorába. Elhatározta továbbá a szakosztály, hogy felhívja az új egyesület vezetőségéig figyelmét: 1. a ménestulajdonosok földvíg-lovak, az erdélyi származású, valamint díjak kifizetésére.

A „Transylvania” lótenyésztő egyesület

március 17-én tartott meg Kolozsváron alakuló közgyűlést Portocal generális elnökle alatt. Az ülésen jelen voltak: Mihály Tivadar, gr. Teleki Arctur, gr. Teleki Béla, gr. Teleki Ádám, br. Wesselényi István, br. Wesselényi Miklós, Szász István, Szász József, Szász Ferenc, Borbély Kálmán, Török Bálint, Cristea Tibor, Tofán Pál, Spanu Péter és mások sokan. Portocal generális ismertette az egyesület célját, amely nagyrészt a Falkavadász Társaság céljaival. Biztosította a jelenlevőket, hogy az állam részéről az egyesület a legmesszebbmenő támogatásban fog részesülni s egyik főcélja lesz a zsuki versenypálya kihasználása lóversenyek rendezése útján. Gr. Teleki Arctur sajnálatlaltal állapította meg, hogy a kormány figyelmen kívül hagyta az erdélyi ménestulajdonosok földigényének kielégítése iránti kérését és így a 75 erdélyi ménestulajdonosból ma mindössze 6-8 ménes töredéke áll rendelkezésre, mint a fajtszám tenyésztésére. Kívánatosnak tartja, hogy az állam a közvetítő mellőzéseével szerezze be lószükségletét. Török Bálint az E. G. E. titkára jelentette be ezután az E. G. E. lótenyésztési szakosztályának a kívánóságait a lótenyésztők földigénylése tárgyában.

Az erdélyi származású lovak védelme érdekében kérte, hogy versenyek alkalmával az erdélyi származású lovak részére külön díjak állapításának meg. Választások rendjén az egyesület elnökeül gr. Teleki Arctur választották meg. Az igazgatóság magyar tagjai sorába pedig Szász István E. G. E. alelnököt és br. Wesselényi Istvánt.

Tagdíjnyújtás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1928. évre 350 L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: dr. Drexler B. Nteremi, Lázár S. Torda, br. Nopcsa E. Ujarad.

1929. évre 350 L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: dr. Drexler B. Nteremi, Vecsey L. Gyér, Joós A. Kisborosnyó, Simon J. Zsibó, Lázár S. Torda, dr. Markovits K. Inánd (200 L.), dr. Markovits M. Nvárad.

Vegyes közlemények

Vetésjelentés. A hosszú tél után lassan szikkad a talaj, úgy hogy a tavaszi szántóvető munkálatok csak a déli lejtőn haladnak előre. Erdélyben csak a déli lejtőn lehetett a szántási munkálatokat megkezdeni, mert az északi lejtőkön a talaj nagyon fagyos volt. Az őszi vetések igen nagy területen kifagytak, úgy, hogy azok pótlása igen sok rendkívüli munkát fog okozni a gazdáknak. A 30-40 fokos hidegek hótakaró nélkül találták a heréseket, így azok is nagy területen kifagytak különösen ott, ahol provancei magot vetettek.

A budapesti tenyészállatvásár romániai látogatói. A budapesti tenyészállatkiállítás és véseltár megnyitása után számos európai állam képviselője megnyitotta a személynél is. Romániát Ionescu Braila, Petrini Emília, Camarescu, Staicovici, Manoilescu, Matic és Vajda Mihály kiküldöttek képviselték. Megjelentek ezenkívül Ausztria, Olaszország, Németország, Jugoszlávia és Törökország képviselői is. Romániából a hivatalos delegátusokon kívül számos vármegyei mezőgazdasági kamara is képviseltette magát, az E. G. E. pedig egy 70 tagú kiránduló társaságot vezetett a kiállításra tanulmányi célból.

A folyó évi cukorrépatermelői szerződések ügyében sűrűn érkeznek az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztályához megkeresések, amelyekre válaszul ezúton is közli a szakosztály, hogy a Bukarestben tárgyaló vegyes bizottság a folyó évi cukorrépatermelés kérdését már több gyűlésen tárgyalta. Végleges döntést előreláthatólag e hó 7-én tartandó ülés után fogják a szerződéseket kiküldeni a termelőknek aláírásra. Az eddigi tárgyalások eredményeként kb. megállapítható, hogy a vetésterületet újabb 25%-kal csökkenteni fogják. A cukor gyári árát kg.-ként kb. 22-81 Leiben fogják megállapítani. Ehhez még hozzászámítandók természetesen az adók, csomagolás, zsák, szállítás, stb. költségek. A cukor piaci ára kb. 2 L.-el fog csökkenni kg.-ként. A 22-81 L.-es gyári cukor mellett az 1929. évben

termelendő répa ára előreláthatólag 113 L. lesz. Tehát 6 L. 30 banival alacsonyabb, mint 1928-ban. Ha a cukor ára változik, úgy a répa ára is változik. Minden Lei cukoráremelkedés vagy csökkenés esetén 7 Leivel emelkedik vagy csökken a répa ára. A gyárak a répatetőmagot beszerezték, úgy, hogy amint a szerződések lejutnak, a magot azonnal küldik is. Az aradi cukorgyár az idén nem termel cukrot. A gazdaközönség súlyosan elítéli az árak és termelési feltételek késedelmesen való megállapítását. A vetésterületek 25%-kal fognak ismét csökkenni és a répatermelésből kimaradó gazdák még április derekán sem tudhatják, hogy a répa alá előkészített talajban mit fognak termelni? Csak április végén lesz így megtudható, hogy kik maradnak ki a répatermelők sorából.

Export-vágóhidat kapnak a határmenti városok. Madgearu kereskedelemügyi miniszter és Dobrescu Aurél földművelésügyi államtitkár Bécsbe utaztak, hogy az osztrák hatóságokkal rendezzék a Romániából Ausztriába szállítandó élőállat és húsexport kérdését. Az export problémájával kapcsolatban a kormány törvényjavaslatot készített elő, mely a kormányzatban export-vágóhidakat fog felállítani. Tervezték azt is, hogy törölni fogják az összes kiviteli taxákat.

Meghívó. A Szamosmegyei Gazdasági Egylet 1929 április hó 9-én (kedden) d. e. 11 órakor Désen az egylet helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre az egylet összes tagjait meghívom. Dész, 1929 március 16-án. Gr. Bethlen Béla s. k. elnök. Tárgysorozat: 1. Jegyzőkönyv hitelesítő megbízása. 2. Elnöki meghívó. 3. Választmány jelentése 1928. évről. 4. 1928. évi zárszámadás bemutatása. 5. 1929. évi költségelőirányzat tárgyalása. 6. 1929. évi tagdíjak megállapítása. 7. Az elnökséghez 8 nappal előbb beadott indítványok tárgyalása. Közgyűlés után 1/2 12 órakor Dr. Nagy Endre titkár beszámol a magyarországi tanulmányi kirándulás tapasztalatairól.

Mihalache ideiglenes kereskedelmi egyezmény megkötésére tett ajánlatot Ausztriának és Csehszlovákiának. Mihalache földművelésügyi miniszter részletes tanácskozást folytatott Lukes konzullal, Ausztria bukaresti miniszterével. A tárgyalások során Mihalache azt a javaslatot tette Ausztria reprezentánsának, hogy addig is, míg az új vámtarifát megkötésig, amely bázisa lesz a megkötendő végleges kereskedelmi szerződéseknek, Románia és Ausztria kössön ideiglenes kereskedelmi megállapodást. Az ideiglenes megállapodásnak az volna a célja, hogy megkönnyítse a romániai élőállatexportot az ausztriai piacra, ahonnan az osztrák beviteli vámok feltemelése közvetlenül a romániai áru teljesen kizárta. A jövő hét folyamán Mihalache földművelésügyi miniszter megkezdi az ideiglenes kereskedelmi szerződés megkötésére vonatkozó tárgyalásait Kunzl Jizerskyvel, Csehszlovákia bukaresti miniszterével is. Ez az egyezmény viszont azt a gyakorlati célt szolgálná, hogy megkönnyítse a romániai élőállatoknak a prágai piacon való értékesítését.

Takarmányrépamag!

A legtöbb cukrot termő SUBSTANCIA és a legnagyobb tömeget termő ECKENDORFI 10 kilón fölül menynységben kapható

Gr. Teleki Arvédnál

Cluj-Kolozsvár, Dorobanților (Honvéd-utca) 118. sz.

PIAC.

Állatárak. A medgyesi, székelyudvarhelyi, dicsőszentmártoni és segesvári állatvásáron élénk kereslet nyilvánult meg a vágómarhák iránt. A vágómarha ára 3—4 leivel emelkedett különként. Az exportörök párja 24—40, az igásokör 14—25, fejőstehén 8—15 ezer lei minőség szerint. A hizott sertés 42 lei.

Az állat-export emelkedése. Az export-illetékek leszállítása után élőállat-kivitelünk jelentős emelkedést mutat. Míg a tavaly teljesen pangott a kivitel, a folyó év január, február havában eddig a következő kivitelünk volt:

	Bihar-püspökín át		Halmin át	
	1929 jan.	1929 febr.	1929 jan.	1929 febr.
Zsirsértés	1642	978	610	128
Bika	76	55	8	11
Tehén	17	21	5	14
Ökör	2465	3164	319	638
	4200	4218	942	791

A forgalom megélékülése folytán az árak 8—10 százalékkal emelkedtek. Az állatvásári irányárak a következők nagy általánosságban: prima ökör élő-súlyban kg.-ként exportra: 18—22, vágómarha 15—17, fejőstehén darabonként 9—13.000, bárány párja 400—610, zsirsértés kg.-ként, élő-súlyban 42—52 lei. Kereskedők bécsi megbízásra 60 leit is fizetnek.

Termény- és husárok

Brassói piaci árak: Marhahus levesnek kg. 34—36, marhahus pecsenye 50—52, sertés combja 56, sertés karaj 60—64, zsír 80, tojás darabja 2,80—3, csirke párja 100—230 lei. — **Élő állatárak** kilóra: export-ökor élő-súly kgr. 20—23, sertés 38—40, igás ökör drb. 6000—11.000, ló drb. 5000—15.000, luxus ló drb. 18.000—24.000 lei. — **Terményárak** nagyban: buza q 850—880, rozs 630—650, árpa, sör 600—610, árpa takarmány 570—590, zab 620—630, tengeri, szemes 780—800, lencse, nagyszemű 3500—4000, bab, fehér 2400—2500. — **Takarmányárak** nagyban: per 100 kg.: széna, préselt 300—350, széna, laza 250—300, szalma, laza 80—100, korpa 480—500.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíthatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

4—5 drb. 3 tagu nehéz vasboronát keres megvételre br. Wesselényi gazdasága Mirsid, jud. Salaj. 216

Autóvásárlók figyelmébe! Ford, valamint egyéb autó, cseplőgép vételarából ötezer leit megtakaríthat Bővebbet: id. Siklódy István. Becelean, Jud. Odorheiu. 220

Cormick, Deering, Jonston, Osborne, Milwaukee Wood, Massey-Harris, Millenium Eckert vagy bármely más gyártmányu arató-fűkaszalógéphez a szükséges pótalkatrészeket most azonnal rendelje meg. Ha nem tud pontos számot közölni, ajánlatos a rossz alkatrészt bérmentve nekünk beküldeni, továbbá szállítunk aratógépponyvakat és manillát. Saturnus Kereskedelmi Vállalat Sftf.-Gheorghe—Sepsiszentgyörgy. 224

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

SAJÁT TÖKÉI: 85 MILLIÓ LEJ.

Affiliált intézetek: Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitel Rt. Szászrégenben, Népbank Rt. Bánffyhadon és Szamosújvári Hitelbank Részv.-Társ. Szamosújváron. Minden bankügyletet a legelőnyösebben véggez. — Engedélyezett devizabély. — Betétakat elfogad aruraktár a vasút mellett. 280

FAISKOLÁK ÉS SZŐLŐ-
OLTIVÁNYTELEPEK R.T.

AMBROSI, FISCHER
& CO
AIUD, JUD. ALBA
Catalog gratis

186

Vetőmagvakat a

MEZŐGAZDÁK

kereskedelmi részvénytársaságnál
Arad vásároljunk

Gazdasági magvak, here és lucerna magvak.

Takarmányrépa magvak, fűmagvak.

203

Konyhakerti és virágmagvak legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

Fennáll 30 éve

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Vetőmagvak

Eredeti Erfurti Import

Garantált fajtisza és csiraképes zöldség- és virágmagvak.

Magszekerények tasakolt magvak bizományi eladásra.

Arankamentes államilag leplombált lucerna- és vörös löheremagvak.

Fü- és löheremagvak állandó rétek és legelők bevetéséhez.

Fűmagkeverékek park- és kert-pázsitnak.

Eredeti északnémetországi és legjobb bel-földi takarmányrépamagvak.

Műtrágya, mésznitrogén, 40% káliutrágya, superphosphát, Diamonphos, nitrophoskaleunasalpeter, barlangtrágya, kénsvavas ámoniak.

Kertművelési és méhészeti szerszámok, állatápolási cikkek. 210

Sürgöncim: Verkaufshalle Sibiu.

Telefonszám 200. Árjegyzék ingyen.

Távíratí cím Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Arucsarnoka, Nagyszében—Sibiu.

Ezzel a szabadalmazott

„Rózsá”

széna- és gabona gereblyével egy serdülő fiu vagy leány annyit végez fáradság nélkül, mint 10—12 munkás közönséges gereblyével. Aczélerékekre van szerelve, 26 acélfoga van, munkaszélessége 150 cm. — Kérjen levelezőlapot még ma ismertetőt és árajánlatot!

„Saturnus” Kereskedelmi Vállalat

Sfatul-Gheorghe-Sepsiszentgyörgy

(jud. Treiscauna-Háromszék megye) 163

Egyedüli árusító Románia részére.

Aki a Minerva Biztosító R. T.-nél biztosít, az közvetve az egyesületet is támogatja és így érdekeinek hathatósabb védelmét mozditja elő.

Gyakorlati Gazdalexikon

A magyar gazda bibliája

Két kötet, amely egész szakkönyvtárt pótol.

102 tagból álló szerkesztőbizottság

közreműködése mellett készült Mille Géza mezőgazdasági kamarai főtitkár vezetése alatt Mayer János m. kir. földművelésügyi miniszter előszavával.

A Gyakorlati Gazdalexikon könnyen érthető módon tájékoztatást nyújt a mezőgazdaság minden kérdésében. Gyakorlati gazdák részére készült, akiknek megbízható tanácsadója lesz lépten-nyomon, a gazdálkozás minden ágában. Baromfitenyésztés, állatgyógyászat, dohánytermesztés, fásítás, konyhakertészet, szőlőművelés, méhészet, trágyázás, tejgazdaság és ezernyi más tárgy szerepel a Gazdalexikonban, mely hatalmas feyver a többtermelésért vívott küzdelemben.

A Gazdalexikon tulajdonképpen nem kerül semmibe, mert az ára ezerszeresen megtérül a segítségével elért eredmények és az utmutatásai szerint elhárított károk által.

A két kötet 1550 oldal terjedelmű, 100 szöveggéppel, 44 színes és 8 fekete műmelléklettel

Ára 1900 Lei
Havirészlet: 190 Lei

Tessék alábbi szelvényt levágni, kitölteni, beküldeni.

T. Lepage könyvkereskedés — Részletosztály Cluj

Megrendelem a Gyakorlati Gazdalexikont. Két vaskos kötet 1900 lei. Utánvételezendő 380 lei, havi részlet 190 lei — határidővesztés terhe mellett és a kifizetésig az önk tulajdonjogának fenntartásával.

Névalírás:

Pontos cím:

Kelt 1929. hó. n.